

KIND EN STEEN

DOOR L. LICHTVELD

I

HET geheim van hem die scheidt, is heel eenvoudig. Zaden van gedachten uit de vruchten van verwaaide bomen, waarin de geest speelt die toch wuift alwaar hij wil, — pollen van gevoelens uit de bloemen die in onbekende tuinen bloeien, vangt hij op in luie dagen, als het stormt, en soms eerst wanneer het wintert. Hij begraaft ze in het duister van zijn hart, en daar ontkiemen zij, tot plots een scheut van leven hem doortintelt, fijne nevel voor het oog trekt — zoals vliezen om zeer jonge vruchten — vinger-toppen jeuken . . . en een mens zich op de ruwe stof stort, wijl zijn binnenste naar buiten breekt, de wanden scheuren en verbijsterend snel — of dikwijls ook verbloedend langzaam — in de stof het beeld geboren wordt, dat eerst dien mens vervulde. Hij verheugt zich, wijl in iedere geboorte de natuur weer glorieert; hij bedroeft zich, wijl de beelden van het hart in stoflijke gestalte steeds vergroven en verstarren. En van razernij om dit mislukken, en van stille hoop dat het tòch eens zal lukken, herbegint degen die scheidt, geduldig, wachtend, wetend, biddend, open voor de goede zomertzaden en het stuifmeel van een nieuwe lente.

Het geheim van hem die scheidt is evenwel een groot geheim en verre van eenvoudig, wanneer wij het uit de maaksels onzer handen willen achterhalen. En het is helaas het maaksel dat beoordeeld wordt, geenszins de wil of het bedoelen, indien deze in de onvolkomenheid van stof en vorm verloren gingen. Zo blijft zelfs in de schoonste scheppingen het beste een geheim, en gaan de meesten achteloos voorbij aan dat wat door den maker vaak met inzet van geheel zijn wezen werd gewrocht. Behoedzaamheid en aandacht vragen deze dingen, om zelfs dan nog al te dikwijls stom en stug en levenloos te blijven, daar hun leven niet alleen bedoelen is en wil, maar bovenal een wonder dat zich buiten ons voltrekt, zij 't ook door middel van de nijvere teelt der handen.

Wie het kàn, en zij het slechts een fractie van het wonder in de stof weet te voltrekken, is de meester van het hoogste Kunnen, scheidt dat wat bij uitstek „Kunst” genoemd wordt, krijgt de ere naam van Kunstenaar: van vormen-schepper, tevens leven-brenger in de dode stof. Dan maakt het weinig onderscheid of hij het woord doet leven tot de taalgestalte van het Zijnde, ofwel aan instrumenten zulk een melodie ontlokt, dat daarin de verborgen